Zbiór Orzeczeń

Sprawa T-125/12

Viasat Broadcasting UK Ltd
przeciwko
Komisji Europejskiej

Pomoc państwa — Publiczna usługa nadawcza — Decyzja uznająca pomoc za zgodną z rynkiem wewnętrznym — Wdrożona przez władze duńskie pomoc dla duńskiego nadawcy publicznego TV2/Danmark — Finansowanie publiczne przyznane w celu zrekompensowania kosztów związanych z wykonywaniem zobowiązań z zakresu usług publicznych — Zgodność pomocy — Wyrok Altmark

Streszczenie – wyrok Sądu (ósma izba) z dnia 24 września 2015 r.

1. *Skarga o stwierdzenie nieważności — Osoby fizyczne lub prawne — Akty dotyczące ich bezpośrednio i indywidualnie — Decyzja Komisji kończąca postępowanie w przedmiocie pomocy państwa — Przedsiębiorstwo konkurencyjne względem przedsiębiorstwa będącego beneficjentem pomocy — Prawo do wniesienia skargi — Przesłanki*

   (art. 108 ust. 2, 3 TFUE, art. 263 akapit czwarty TFUE)

2. *Pomoc przyznawana przez państwa — Pojęcie — Środki mające na celu rekompensatę za koszty wykonania przez przedsiębiorstwo zadań z zakresu usług publicznych — Wyłączenie — Przesłanki określone w wyroku Altmark*

   (art. 107 ust. 1 TFUE)

3. *Konkurencja — Przedsiębiorstwa zobowiązane do zarządzania usługami w ogólnym interesie gospodarczym — Rekompensata za koszty wykonania zadania z zakresu usług publicznych — Ocena zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym — Kryteria*

   (art. 106 ust. 2 TFUE)

4. *Pomoc przyznawana przez państwa — Pojęcie — Środki mające na celu rekompensatę za koszty wykonania przez przedsiębiorstwo zadań z zakresu usług publicznych — Rozróżnienie między kryterium wynikającym z wyroku Altmark, umożliwiającym ustalenie istnienia pomocy państwa, a kryterium ustanowionym w art. 106 ust. 2 TFUE, pozwalającym stwierdzić zgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym*

   (art. 106 ust. 2 TFUE, art. 107 ust. 1 TFUE)

5. *Konkurencja — Przedsiębiorstwa zobowiązane do zarządzania usługami w ogólnym interesie gospodarczym — Rekompensata za koszty wykonania zadania z zakresu usług publicznych — Ocena zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym — Kryteria — Brak znaczenia przy ocenie proporcjonalności pomocy przesłanek określonych w wyroku Altmark*

   (art. 106 ust. 2 TFUE)

6. *Pomoc przyznawana przez państwa — Zakaz — Odstępstwa — Uprawnienia dyskrecjonalne Komisji — Uprawnienie do uchwalenia wytycznych — Skutek wiążący — Kontrola sądowa*

(art. 106 ust. 2 TFUE; komunikat Komisji 2001/C 320/05)

7. *Konkurencja — Przedsiębiorstwa zobowiązane do zarządzania usługami w ogólnym interesie gospodarczym — Brak konieczności zastosowania procedury zaproszenia do składania ofert w celu powierzenia tego zadania danemu przedsiębiorstwu*

(art. 106 ust. 2 TFUE)

8. *Akty instytucji — Uzasadnienie — Obowiązek — Zakres — Decyzja Komisji dotycząca zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym*

(art. 106 ust. 2 TFUE, art. 296 TFUE)

9. *Postępowanie sądowe — Podnoszenie nowych zarzutów w toku postępowania — Przesłanki — Rozszerzenie istniejącego zarzutu — Granice*

(regulamin postępowania przed Sądem, art. 48 § 2)

1. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 34–36)

2. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 55–59, 80–83)

3. Aby pomoc państwa w rozumieniu art. 107 TFUE mogła zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 106 ust. 2 TFUE, muszą być spełnione następujące przesłanki. Pierwsza z nich, dotycząca określenia usługi publicznej, wiąże się z wymogiem, by dana usługa była rzeczywiście świadczona w ogólnym interesie gospodarczym i była jasno określona jako taka przez państwo członkowskie. Druga z nich, dotycząca powierzenia świadczenia usługi publicznej, wiąże się z wymogiem, by państwo członkowskie jednoznacznie powierzyło danemu przedsiębiorstwu zadanie świadczenia owej usługi. Wreszcie trzecia przesłanka została oparta na pojęciu proporcjonalności. Zgodnie z tą przesłanką finansowanie przedsiębiorstwa, na które nałożono zobowiązania w zakresie usług publicznych, należy uznać za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim zastosowanie reguł konkurencji traktatu FUE – takich jak zakazu pomocy państwa – stanowiłoby przeszkodę w wykonywaniu poszczególnego zadania powierzonego temu przedsiębiorstwu, gdyż odstępstwo od reguł konkurencji nie może naruszać rozwoju handlu w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Unii.

(por. pkt 61)

4. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 63, 77)

5. W sprawach z zakresu pomocy państwa, jeżeli chodzi o zastosowanie art. 106 ust. 2 TFUE, niewątpliwie prawdą jest, że trzecia z przesłanek Altmark, zgodnie z którą rekompensata nie może przekraczać kwoty niezbędnej do pokrycia całości lub części kosztów poniesionych celem wykonania

zobowiązań z zakresu usług publicznych, przy uwzględnieniu związanych z nimi przychodów oraz racjonalnej korzyści z tytułu wypełniania tych zobowiązań, pokrywa się w znacznym zakresie z kryterium proporcjonalności w ramach stosowania tego postanowienia traktatowego.

Jednakże o ile w obu przypadkach w istocie jest stosowane jedno i to samo kryterium, o tyle kontekst i cel tego stosowania pozostaje w każdym z nich odmienny. W przypadku stosowania art. 106 ust. 2 TFUE nie chodzi już bowiem o ustalanie tego, czy dana usługa w ogólnym interesie gospodarczym jest świadczona w normalnych warunkach rynkowych, lecz o zapobieżenie – poprzez dokonanie oceny proporcjonalności pomocy – sytuacji, gdy podmiot, któremu powierzono świadczenie usługi w ogólnym interesie gospodarczym, korzysta z finansowania przewyższającego koszty netto świadczenia usługi publicznej. Wynika stąd, że kwestia, czy przedsiębiorstwo, któremu powierzono świadczenie usługi w ogólnym interesie gospodarczym w zakresie nadawania, może wykonać spoczywające na nim zobowiązania z tytułu usług publicznych mniejszym kosztem, jest bez znaczenia przy ocenie zgodności finansowania z zasobów państwowych tej usługi z regułami prawa Unii w dziedzinie pomocy państwa.

Innymi słowy, koszty usługi świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym, jakie należy uwzględnić przy stosowaniu art. 106 ust. 2 TFUE, to rzeczywiste koszty tej usługi, takie, jakimi one są – a nie takie, jakimi mogłyby czy powinny one być na podstawie stosowanych do obliczania rekompensaty obiektywnych i przejrzystych kryteriów opierających się na przykładzie przeciętnego, prawidłowo zarządzanego i odpowiednio wyposażonego przedsiębiorstwa. W tym kontekście kryterium proporcjonalności jest brane pod uwagę przy ocenie rzeczywistych kosztów usługi świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym, w sytuacji gdy Komisja ma obowiązek oszacować te koszty, a nie dysponuje materiałem dowodowym umożliwiającym jej dokładne ich obliczenie. Bardziej ogólnie rzecz ujmując, w zastosowaniu kryterium proporcjonalności należy dojść do wniosku, że pomoc przeznaczona na pokrycie kosztów usługi świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym nie jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim jej kwota przekracza rzeczywisty koszt tej usługi. Z tego powodu ewentualne niespełnienie drugiej przesłanki Altmark, zgodnie z którą parametry, na których podstawie obliczona jest rekompensata, muszą być wcześniej ustalone w obiektywny i przejrzysty sposób, oraz czwartej przesłanki Altmark, która przewiduje, że jeżeli wybór przedsiębiorstwa nie został w danym przypadku dokonany w ramach procedury przetargowej umożliwiającej wskazanie podmiotu, który byłby w stanie świadczyć takie usługi po najniższych dla społeczności kosztach, poziom rekompensaty powinien zostać określony na podstawie analizy kosztów, jakie przeciętne przedsiębiorstwo, prawidłowo zarządzane i odpowiednio wyposażone w środki umożliwiające świadczenie żądanych usług publicznych, poniosłoby na wykonanie takich zobowiązań, przy uwzględnieniu związanych z nimi kosztów oraz racjonalnego zysku osiąganego przy wypełnianiu tych zobowiązań – jakkolwiek istotne z punktu widzenia analizy kwestii tego, czy taka usługa jest świadczona w normalnych warunkach rynkowych, jest pozbawione znaczenia przy ocenie proporcjonalności pomocy w ramach zastosowania art. 106 ust. 2 TFUE.

(por. pkt 84–90)

6. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 95–98)

7. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 99)

8. W sprawach z zakresu pomocy państwa niezawarcie w zaskarżonej decyzji żadnej wzmianki o roli odgrywanej przez drugą i czwartą z przesłanek Altmark w ocenie zgodności rozpatrywanych środków z rynkiem wewnętrznym nie wynika z błędu w rozumowaniu Komisji czy też z braku uzasadnienia tej decyzji, lecz z faktu, iż w decyzji tej zastosowano inne ramy analityczne niż te wybrane przez stronę skarżącą.

Ponadto nie można uznać, że został naruszony obowiązek uzasadnienia, w sytuacji gdy w tej decyzji Komisja przedstawiła szczegółowe uzasadnienie zgodności rozpatrywanych środków z rynkiem wewnętrznym w świetle komunikatu w sprawie udzielania pomocy państwa dla radiofonii i telewizji publicznej, a strona skarżąca nie zakwestionowała tego uzasadnienia.

(por. pkt 103, 104)

9. Zobacz tekst orzeczenia.

(por. pkt 113–116)